

www.kurdistan.net.org

بهکاتی ناوهندی ئه وروپا 0:03:50 27-9-2006

جاریکی تر ئیسلام و عهلمانیهت

ئا: فاتیح سهنگاوی

2-2

ئهگهر جارنامهکهی مافی مروّف روّلی ههبووبیت له رهوتی گهشهسهندنێ مافی مروّفدا، ئهوا به ههمان شیوه سهدان ساله دهقهکانی قورئان و سوننهتیش له روهی مافی مروّفهوه کاریگهرییان بووه و دهبیّت.

ئهگرێ بوّ نموونه ئاماژه به چهند دهقیکی قورئانی بدهین، که پهیوهستن به مافهکانی مروّفهوه و تهنها وهگهرخستنیان پیویسته له واقعیدا، لهوانهش ههر بوّ نموونه:

- ریزگرتن له مروّف تهنها لهبهر مروّفبوونی: (ولقد کرمنّا بنی ئدم) الاسرا 7/ء.

- مافی زیان: (مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ عَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا) مائده/32.

- سودبینین له خوشگوزهرانییهکانی زیان: (قُلْ مَنْ عَصَرَ زَيْتَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالْغَيْبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ) اعراف/32.

- مافی ئازادیی بیرورا: (وَلَوْ عَسَاوُ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مَنْ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنْتَ تَكُوهُ النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا عُمُومِينَ) یونس/99

: (لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ) البقره/256

دیاره تاوتویکردنی ئەم باسه زۆری دهوێ و بهوهنده کۆتایی دینم. تهنها ئاماژهیهك که بمهوێ لیرهدا بیدهه ئهوهیه که یهکهه بهندی جارنامهی مافهکانی مروّف دهلی به دهستکارییهکی کهمهوه له وتهیهکی (ئیمامی عومهه) هوه وهرگیراوه، جا نازانم ئهوه ریکهوته، یاخود وهرگرتنه لهو قسهیهی (رۆسو) وه، که باسیش لهوه دهکرێ ئهویش له سههراوه ئیسلامیهکانهوه وهریگرتوووه؟

www.kurdistan.net.org

بهکاتی ناوهندی ئه وروپا 0:03:50 27-9-2006

ئایا هیزه ئیسلامییهکانی ئەمرۆی کوردستان ئەم جوهره تیگه‌یشتنه‌یان هه‌یه بۆ مافه‌کانی مرۆف؟ ده‌توانن ئەوه پاسادان بکه‌ن که ئیسلام دینی ئازادی و دادپه‌روه‌رییه؟ وه‌لامی برای نووسه‌ر بۆ ئەم پرسیاره.. سلبییه و، بپرواشی به‌وه نییه ئەمه پیدراویک بی‌ت له میژووی کۆن و هاوچه‌رخ‌ی سیاسییه دینییه‌کانی ناوچه‌که و هیزه ئیسلامییه‌کان بتوانری پاسادان بکری. تاوتویکردنی ئەم بۆچوونه ده‌رفه‌تیکی گونجاوی ده‌وی و لی‌رده‌دا بواری شیکردنه‌وه‌یم نابیت.

سه‌باره‌ت به‌وه مه‌سه‌له‌یه له میژووی کۆنی موسلماناندا، کتیبی (الحریه أو الکوفان)ی (د. حاکم المگیری)م وه‌رگی‌پراوه و وه‌لامی به‌شیک له‌وه تیژه‌ی تیدا‌یه، سه‌ره‌رای هه‌لسه‌نگاندنیکی ره‌خنه‌بیانه‌ی میژووی گوتاری سیاسی ئیسلامی، له‌ته‌وه‌ره‌یه‌کی تری ره‌خنه‌کانی ئەوه به‌ریزه‌داهاتوو و ده‌لی: (یه‌کیک له‌کیشه‌گه‌وره‌کانی هیز و رۆشن‌بیره ئیسلامییه‌کان له‌وه‌دا‌یه دین له‌ ده‌رکه‌وته‌کانی دین له‌ناو میژوودا جیا ده‌که‌نه‌وه ...) و ده‌زانم به‌هه‌له‌ نووسراوه (جیا بکه‌ینه‌وه) پاشان ده‌لی: (دین یه‌کسانه‌ به‌ میژووی دین، به‌ میژووی ئاماده‌بوونی دین له‌ناو کۆمه‌لگا ئینسانییه‌کاندا).

ئه‌وه راسته‌ میژووی پیاده‌کردنی دین له‌ناو کۆمه‌لگا مرۆییه‌کاندا به‌ رووه ئیجابی و سلبییه‌کانیه‌وه کاریگه‌ریی هه‌یه له‌سه‌ر خودی دین خۆی وه‌کو بیرو باوه‌ر و ناساندنی، به‌لام ئەوه‌ش ته‌واو نییه به‌وه گشتییه‌ بلێن (دین یه‌کسانه‌ به‌ میژووی دین، به‌ میژووی ئاماده‌بوونی دین له‌ناو کۆمه‌لگا ئینسانییه‌کاندا...) و ده‌زانم ئەم هاوکیشه‌یه نه‌ک بۆ دین، به‌لکو بۆ عه‌لمانیه‌تیش که ئەزموونیکی ته‌واو مرۆیی و دونیاییه‌ دروست ده‌رناچی... ئایا دروسته‌ بوتری (عه‌لمانیه‌ت یه‌کسانه‌ به‌ میژووی عه‌لمانیه‌ت و به‌ میژووی ئاماده‌بوونی عه‌لمانیه‌ت له‌ کۆمه‌لگا ئینسانییه‌کاندا)؟ جا ئەگه‌ر وه‌لامه ئیجابی و به‌لێیه، ئەوا ده‌پرسم ئایا ئەوه عه‌لمانیه‌ته‌ی که برای نووسه‌ر بانگه‌شه‌ی بۆ ده‌کات و پێی له‌سه‌ر داده‌گری، یه‌کسانه‌ به‌وه میژووه‌ی که‌سانیکی وه‌کو (ستالین و کاسترۆ و ئەتاتورک و بۆرقیبه) و هاووینه‌کانیان تۆماریان کردوو؟!

www.kurdistan.net.org

بهکاتی ناوهندی ئه وروپا 0:03:50 27-9-2006

خۆ ناکری سیستهم و بیردۆزه ئیشتراکی و کۆمۆنیستەکان لانی کهم له رووی تیۆرییهوه بخهینه دهرهوهی عهلمانییهتهوه..

ئهگەر ئهمانه دیکتاتور و ستهمکار بوون و کارهکانیان بهدهره له عهلمانییهت و دیموکراسیهت، کهواته بهم قسهیه عهلمانییهت و میژووی عهلمانییهت لیک جیا دهکریتهوه، ئهگەر ئهمهش سهما، ئهوا به دهربرینی کاک مهریوان خۆی - که من تهنها وشه ی عهلمانییهتم لهبری دین بهکارهیناوه - دهئیم: (میژووی عهلمانییهت نیشانمان ئهدات که شتیکی بهناوی "عهلمانییهتی خالیس" یان "عهلمانییهتی بیگهرد" هوه بوونی نییه .. چونکه بهپیی بۆچوونی کاک مهریوان خۆی عهلمانییهت ههیه ئایدۆلۆژییه و مۆدیرنهش رووی فاشیهتی ههیه ... لهگهڵ ئهوهشدا لای نووسهری بهرپرز چهند پێوهریکی ههیه بۆ ئهوهی سیستهمیک به عهلمانی بزانی، له بهرامبهریشهوه دیدی ئیسلامیهکیش بۆ ئیسلامی راستهقینه ههر وایه، ههموو رهفتاریکی میژوویی موسلمانان لهسهه ئیسلام حسیب ناکات، به بۆچوونی من داکۆکیکردن و پیداکری کاک مهریوان لهسهه دیموکراسیهت و دیموکراسی بوون زانستیتره وهک لهوهی له عهلمانییهتی بکات. لهبهه چهندين هۆکاری جۆراوجۆر که لیهدا دهرهت نییه قسهی لهسهه بکری و، ههر وهک چۆن ناتوانم تیشک بخهمه سهه روونکردنهوهی رۆلی عهلمانییهتی رۆژههلاتی له (بیدینکردنی کۆمهلهگه و نههیلاانی ناسنامهی خود) که کاک مهریوان نزیکهی دوو ستوونی بابته رهخنهیهکهی بۆ قسهکردن لهسهه ئهم دهربرینه تهرخان کردوه.

له گۆتایی بابتهکهشدا نووسهه کۆمهلهیک پيشنیار و سههرنجی جوان دهخاته روو، بهلام بهو دهرئهنجهمهمان دهگهیهنی که داواکارییهکانمان بکهینه داواکارییهکی عهلمانیانه، که ئهمه خالی ناکۆکیمانه، ههرچهنده پهیههندی و رایهلهی گهیهنهر لهم نیوهندهدا ههیه، گرنگ ئهوهیه به ههموو لایهک بتوانین زۆرتین ماف و کهرامهتی مرۆف لهم کوردستانهدا دهستهبهه بکهین و (ولقد کرمانا بنی ادم) دروشمی ههموان بی.. سوپاس بۆ کاک مهریوان وریا قانع.

www.kurdistan.net

به کاتی ناوهندی ئه وروپا 0:03:50 27-9-2006